

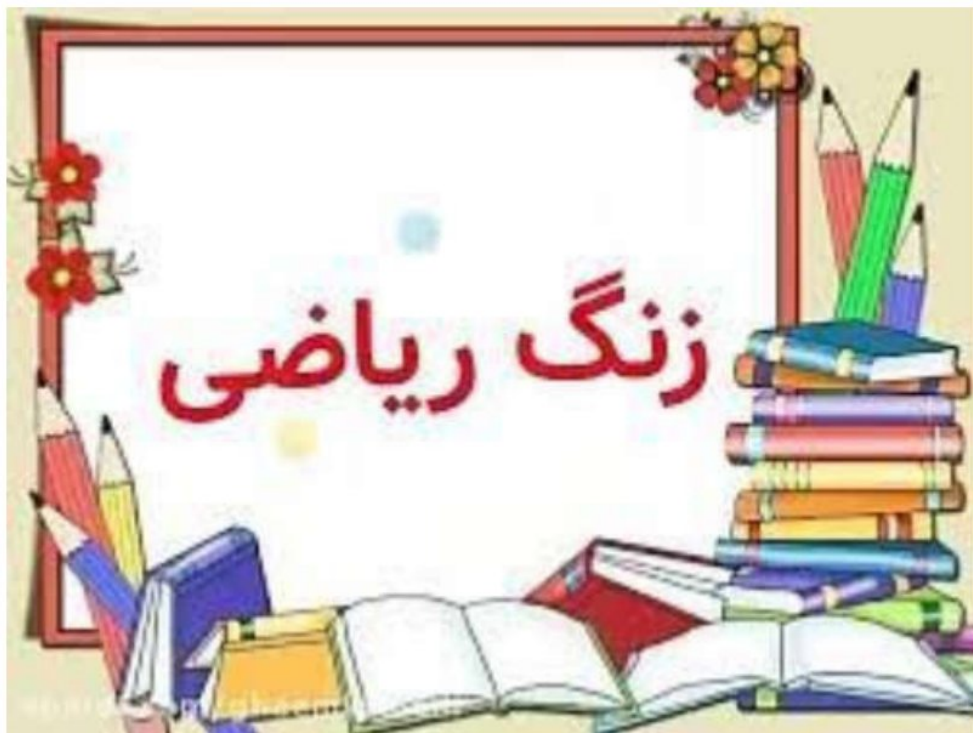
پیش دبستان و دبستان پسرانه
(شعبه شرق تهران)

چکیده مطالب درسی

به همراه نمونه سوالات

درس ریاضیات پایه سوم

مریم بهجتی آشتیانی

مریم بهجتی آشتیانی

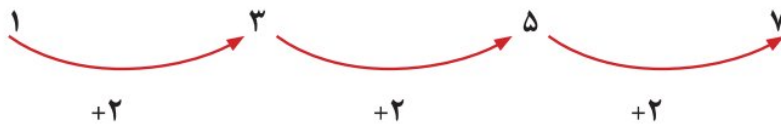
فصل اول الگو

موضوع : حل مسئله

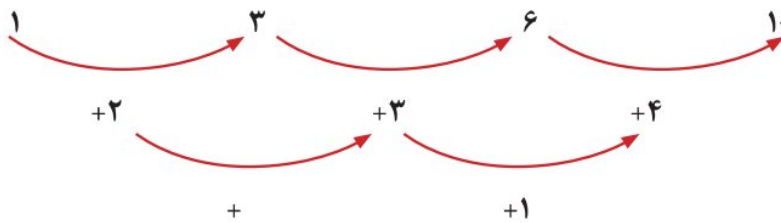
هدف: آموزش حل مسئله با راهبرد الگویابی

پیدا کردن الگوها و در واقع الگویابی یکی از راهبردهای مهم در حل بعضی از مسئله‌های ریاضی است. در این مسئله‌ها مابین عدد یا شکل‌ها رابطه‌ای وجود دارد که شما باید این رابطه‌ها را پیدا کنید.

الگوهای عددی

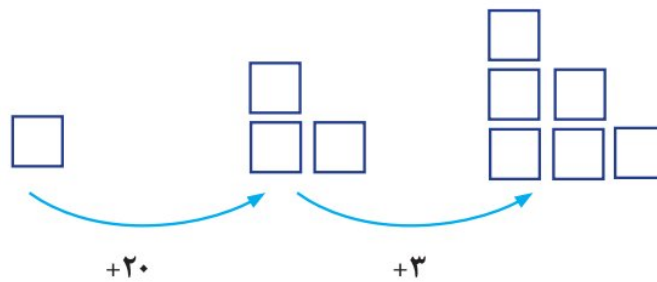

مثال ۱:

مثال ۲:

الگوهای هندسی

نکته: برای پیدا کردن الگوی بین شکل‌ها می‌توانید در هر شکل، شکل قبلی را پیدا کرده و دور آن را خط بکشید تا تغییرات معلوم شود.

بعضی مواقع برای پیدا کردن رابطه بین عددها در مسئله می توانید از جدول نظام دار استفاده کنید تا به پاسخ ها برسید.

مثال: گل فروشی هر شاخه گل رز را ۱۰۰ تومان می خرد و ۲۰۰ تومان می فروشد. با کامل کردن جدول سود شاخه گل را حساب کنید.

تعداد شاخه گل	۱	۲	۳	۴	۵
سود گل	۱۰۰	۲۰۰	۳۰۰	۴۰۰	۵۰۰

$200 - 100 = 100$
 سود یک شاخه گل

$+100$ $+100$

تمرین

۱- الگوی زیر را ادامه دهید. بنویسید چه رابطه ای بین اعداد وجود دارد؟

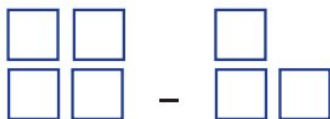
..... ، ..... ، ..... ، ۳۳ ، ۲۲ ، ۱۱ ، ۰

مثال: عددها ۱۱ تا ۱۱ اضافه می شوند.

..... ، ..... ، ..... ، ۱۲ ، ۷ ، ۲

..... ، ..... ، ..... ، ۳۵۰ ، ۲۵۰ ، ۱۵۰

۲- الگوی هندسی زیر را ادامه دهید. (۲ مرحله)

۳- یک آپارتمان ۵ طبقه دارد. هر طبقه ۶ واحد دارد. جدول نظام دار رسم کنید. و به سؤالات پاسخ دهید.

در طبقه ی سوم چند واحد وجود دارد؟

در ۳ طبقه چند واحد وجود دارد؟

۴- فروشنده ای هر دفتر را ۱۵۰ تومان می خرد و ۲۰۰ تومان می فروشد.

اگر او ۴ دفتر بفروشد چقدر سود می کند؟

چند دفتر بفروشد تا ۳۰۰ تومان سود کند؟

(جدول نظام دار یادت نره)

مریم بهجتی اشتیانی

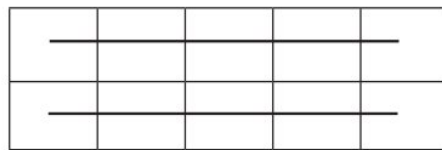
موضوع : شمارش چند تا چند تا

هدف: شمارش چند تا چند تا

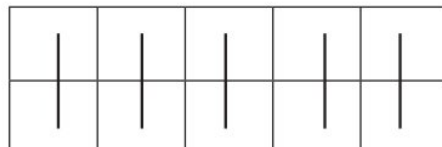
برای شمارش اشکال می توانید آن ها را به شکل های مختلف دسته بندی کنید و آنها را بشمارید. سریع ترین راه برای پیدا کردن جواب الگوهای شکلی، دسته بندی ۵ یا ۱۰ تایی است.

مثال:

تعداد مربع های کوچک شکل زیر را به چند صورت می توان به دست آورد.

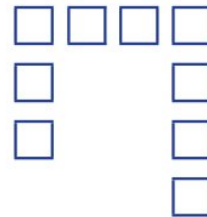
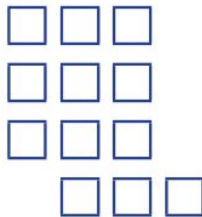
۵،۱۰

۲،۴،۶،۸،۱۰

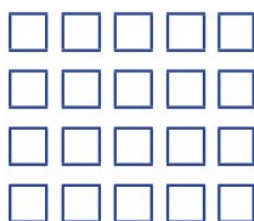
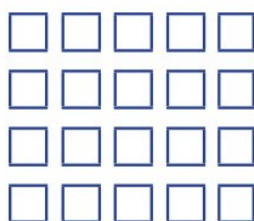
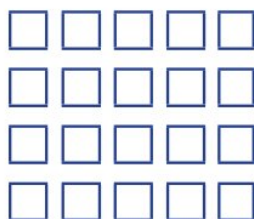
تمرین

۱- شکل های زیر را دسته بندی کنید. به کمک الگوی شمارش چند تا چند تا و نوشتن یک عبارت جمع تعداد مربع های هر شکل را به دست آورید.

مریم بهجتی اشتیانی

۲. مربع های کوچک شکل زیر را به ۳ روش دسته بندی کنید و با شمارش چند تا چندتا تعداد آنها را به دست آورید.

مریم بهجتی آشتیانی

موضوع: ماشین‌های ورودی - خروجی

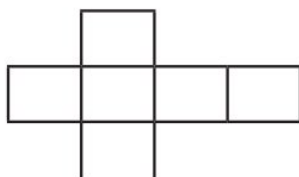
هدف: درک ماشین ورودی - خروجی و استفاده از آن در محاسبات

کار ماشین ورودی - خروجی این است که هر عددی وارد این ماشین شود با عدد داخل ماشین جمع یا تفریق شده و جواب از آن خارج می‌شود. هرگاه علامت عدد ثابت روی ماشین (+) باشد ورودی با عدد ثابت داخل ماشین جمع می‌شود. و هرگاه علامت (-) باشد عدد ثابت از ورودی کم می‌شود.

۱۲	→ +۴	۱۶
۶		۱۰

۲۰	→ -۵	۱۵
۳۵		۳۰

※ به شکل‌هایی مانند و مکعب گفته می‌شود. یک مکعب ۶ طرف دارد. اگر یک مکعب را باز کنید شکل زیر به دست می‌آید.

تمرین

۱- جاهای خالی را با عدد مناسب پر کنید.

۲۰
۷
۱۵

 $+12 \rightarrow$

۲۰
۱۸
۴۰

 $-12 \rightarrow$

۲- با توجه به عدد خارج شده از ماشین و کاری که ماشین انجام می دهد. عدد ورودی را بنویسید.

--	--	--	--

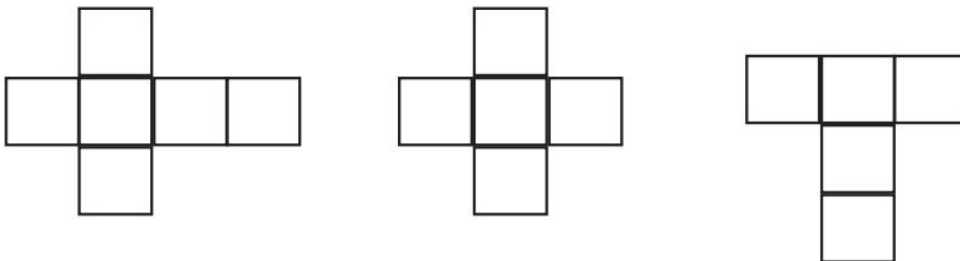
$\downarrow +15$

۳۰	۱۷	۲۶	۴۵
----	----	----	----

نکته

■ هرگاه علامت عدد ثابت (+) باشد با کم کردن آن عدد از عدد خروجی، عدد ورودی به دست می آید.
 ■ می توانید از ماشین حساب استفاده کنید.

۳- یک مکعب چند طرف دارد؟ ..... کدام شکل باز شده یک مکعب را نشان می دهد؟

مریم بهجتی آشتیانی

موضوع : ساعت سه بعداز ظهر

اهداف: آشنایی با خواندن ساعت در بعداز ظهر

یک شبانه روز ۲۴ ساعت است. بعد از ساعت ۱۲ ظهر ساعت ها را ساعت بعداز ظهر می خوانیم: ۱ بعداز ظهر، ۲ بعداز ظهر

برای خواندن رسمی ساعت ها در بعداز ظهر، ساعت مورد نظر را با عدد ۱۲ جمع می کنیم.

$$۱۲ + ۱ = ۱۳ \quad \text{بعداز ظهر ۱}$$

$$۱۲ + ۸ = ۲۰ \quad \text{بعداز ظهر ۸}$$

مثال: برنامه کودک ساعت ۱۷ از تلویزیون پخش می شود یعنی ساعت ..... بعداز ظهر.

$$۱۷ - ۱۲ = ۵$$

تمرینات

۱- اخبار سراسری ساعت ۲۱ از تلویزیون پخش می شود یعنی ساعت ..... بعداز ظهر.

۲- ساعت ۲ بعداز ظهر همان ساعت ..... است.

مریم بهجتی اشتیانی

موضوع: الگوهای متقارن

اهداف: شمارش با الگوهای متقارن

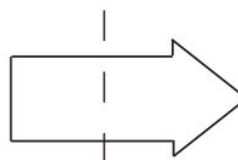
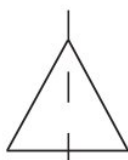
اگر یک شکل متقارن (شکلی که خط تقارن دارد) را از روی خط تقارن تا کنید دو نیمه‌ی آن مثل هم هستند و می‌توانند به طور کامل یکدیگر را بپوشانند. ■ می‌توان برای شمارش مربع‌ها، مربع‌های کوچک یک طرف را بشمارید و با توجه به خط تقارن (دوقسمتی - چهارقسمتی) تعداد کل مربع‌ها را به دست آورید.

مثال:

$3+3+3+3 = 12$	$5+5 = 10$

تمرینات

۱- در کدام شکل خط تقارن درست رسم نشده است؟

مریم بهجتی اشتیانی

۲- خط تقارن شکل های زیر را رسم کنید.

۳- نیمه دیگر شکل را طوری بکشید که خط نقطه چین، خط تقارن باشد سپس تعداد مربع ها را بشمارید و بنویسید.

